

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljeno na dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 15
v inozemstvu 35
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:
Enostopna pošta vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, postane 1.50
po Din. 1.—

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenred-
no ponedeljka in ena po praz-
niku ob 3. uri jutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5/III.
Boxopisni se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 5. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev 7563, praga in dunaj. 24.797

Srbi - Hrvati - Slovenci.

Vsi trije smo nositelji državnega ime-
na in dajemo državi njeno nacionalno obli-
ležje. Tako Srbi, kakor Hrvati in Slovenci
bi morali biti konstruktivni deli naše dr-
žave. Dosedaj ji dajemo samo ime, dejansko
jo pa predstavljajo samo Srbi. Hrvati
in Slovenci smo samo zunanji privrsek na
firni. Tista peščica Slovencev in Hrvatov,
ki se je udeležila Pašičevemu in Pribičević-
evemu velesrbsstvu, ne predstavlja ne hrvat-
skega, ne slovenskega naroda. Za razne
dobrine osebnega in strankarskega znača-
ja, ki jih naša javnost imenuje »korita«, je
velesrbsstvu ob protestu Slovencev in Hrv-
atov posodila slovensko in hrvatsko ime
pod krinko državotvornega narodnega in
državnega edinstva, da bi se plemenska
nadvlada srbskega naroda nazunaj ne opa-
zila. Ti slovenski in hrvatski uskoki se po-
večini rekrutirajo iz tistega dela uradni-
štva, ki v Avstro-Ogrski ni imelo nobene-
ga nacionalnega hrbišča in je pripravljeno
vsakomur služiti, ako voha osebnih ko-
risti. Vsi ti so danes najglasnejši glasniki
»državnega in narodnega edinstva« in čim-
bolj jih sedanji državni vlastodržci podpi-
rajo, tembolj se širi vrzel med srbskim na-
rodom na eni ter hrvatskim in slovenskim
na drugi strani.

Kdo je to stanje zakrivil? Srbi? Ne
moremo trditi, da srbski narod, pač pa no-
sijo krivdo srbski politiki. Toda ne vse
krivde. Glavni krivci so slovenski in hr-
vatski centralisti, ki so dajali Srbom po-
gum, jim nosili na krožniku slovenske in
hrvatske avtonomne pravice in jih še pod-
žigali, češ da opravljajo za državo korist-
no delo, ako v imenu državnega in narod-
nega edinstva vso državno upravo centra-
lizirajo in potem nje pestijo Hrvate in Slo-
vence, tako da danes občuti dobrote cen-
tralizma še sleherni naš človek v najbolj
oddaljenem zagorskem kraju in vsled te-
ga preklinja državo namesto centralistič-
nega sistema.

To stanje postaja čimdalje bolj nezno-
sno. Čutimo ga ne samo kot Slovenci in
Hrvati, kot gospodarske, socialne in kul-
turne enote, ampak tudi kot katoličani. Od-
por proti temu stanju pa postaja med
Hrvati in Slovenci vedno močnejši in mo-
ralni povzročitelji tega razdora, sloven-
ski in hrvatski demokratje ter slovenski
samostojneži izgublajo med ljudstvom ved-
no več, tako da bodo v kratkem ostali
njihovi voditelji samo še generali brez vsa-
ke armade.

Na srbski strani so začeli nekoliko
spoznavati, da bo treba temu stanju napra-
viti konec in morda bi se bil političen kurz
v Belgradu že preokrenil, da ne podžigajo
naprej Žerjavovci in Puceljevci. Ti se zave-
dajo, da zginejo s političnega površja, ka-
kor hitro se Srbi streznejše, zato se na vse
kriple prizadevajo, da se ohrani sedanji
režim; kaj jim mar ljudstvo, kaj interesi
Slovenije, ko imajo pa svoje lastne inte-
rese! Z drobtinami, ki jih dobivajo z vlad-
ne mize za ljudstvo, mislijo nevoljo ljud-
stva potolažiti, svoje strankarje pa držati
s koritarstvom; pa ne eni ne drugi ne drže.

Na srbski strani je bil prvi Stojan M.
Protić, ki je kot moder državnik že v na-
rodnem predstavnštvu, kjer je imel dovolj
stika z resničnimi predstavniki slovenske-
ga naroda, jasno spoznal, da se mora dr-
žava urediti v sporazumu s Hrvati in Slo-
venci in je tudi na tej podlagi napravil
ustavni načrt, ki ga pa slovenski, hrvatski
in srbski centralisti niso uvaževali. Na
strani srbskih demokratov je pa prvi po-
kazal nekaj razumevanja Ljuba Davidovi-
ć, morda ne toliko v stvari kakor v dobri
volji in to je tudi nekaj. Ima pa v tem ne-
popustljivega nasprotnika v Pribičeviću,
vodji slovenskih in hrvatskih demokratov.
Ker ni hotel cepiti stranki, se je podal na
pot kompromisa, ki ga predstavlja reso-
lucija glavnega odbora demokratske stran-
ke. Možno pokazal dovolj odločnosti in to-
mu Hrvatski blok hudo zameri. Razočaral
je javnost, ki je za sporazum in impulzivni
Hrvatski blok je dal izraza svoji nevolji v
znani zadnji izjavi, da se z nobenim za-
stopnikom demokratske stranke in z no-

benim njenim odposlancem ne more več
razgovarjati o iskrenem in pravičnem spo-
razumu med Hrvati in Srbi.

Hrvatski blok je po Radičevem uplivu
vodil abstenenčno politiko, ne more mu pa
nihče otrekati dobre volje za sporazum,
ki jo je tako odločno pokazal po Radičevi
izjavi, da se udeleži kumanovskih slavnos-
ti in da bi šel celo v volivno vladno. Mesto
da bi vlada kvitirala to dobro voljo Hrvat-
skega bloka s tem, da bi mu olajšala izhod
iz njegovega prekernega taktičnega polo-
žaja in tako od svoje strani pokazala do-
bro voljo za sporazum, so radikalni najavljal
krizo iz razloga, ker je šel Davidović na
zagrebški kongres in ga glavni odbor de-
mokratske stranke ni desavuiral. Pribiče-
vićevi demokrati pa so šli še za korak

Eljen magyar baratom!

PREDSEDNIK SKUPŠČINE DR. LUKINIĆ. — POPUST DEMOKRATOV. — SAMO-
STOJNI ZA VELESRBE.

Belgrad, 20. okt. (Izv.) Danes okoli
10. dopoldne se je vršila seja demokrat-
skega kluba, na kateri so razpravljali o
novem položaju, ki je nastal vsled včeraj-
nje odločitve radikalnega kluba v vpraša-
nju volitve predsednika parlamenta. Po
daljši razpravi je bilo sklenjeno, da dva
delegata, Pečić in Wilder, sporočita de-
legatom radikalnega kluba, da je volitev
predsednika parlamenta vezana s potreb-
nim delom v skupščini, t. j. da mora biti
predsednik sposoben za izvedbo progra-
ma, ki ga ima izvršiti parlament. Radikal-
ni delegati so to sporočili g. Pašiću, ki je
o tem obvestil radikalni klub. Po izmenja-
vi misli v radikalnem klubu je bil dosežen
sporazum, da se seja skupščine otvori in
izvoli začasní predsednik in da se na to se-
ja preloži na 4. uro popoldne, delegati
demokratskega in radikalnega kluba pa
se sestanejo ob 3., da najdejo kompromis-
no rešitev.

Belgrad, 20. okt. (Izv.) Med sejo de-
mokratskega kluba je ministrski predse-
dnik konferiral z načelniki parlamentarnih
skupin in sicer z vsakim posebej. Razprav-
ljali so o vprašanju podpredsedniškega in
tajniškega mesta v parlamentu, ki sta bili
stavljene opoziciji na razpolago. Svoje
držanje pri volitvi predsednika bodo klubi
določili, ko se izve za rezultat, če se bo
med demokrati in radikali dosegel spo-
razum.

Belgrad, 20. okt. (Izv.) Današnji dan
je stal v znamenju vladne krize, ki se je
sukala okoli volitve predsednika narodne
skupščine. Celo dopoldne in popoldne so
se vršila pogajanja med demokratskim in
radikalnim klubom. Demokratski klub je
dopoldne stal soglasno na stališču, da se
voli za predsednika dr. Ribar. Radikalni
klub je pa soglasno odklanjal dr. Ribarja.
Cela situacija je bila tedaj v rokah Jugo-
slovenskega kluba. Jugoslovanski klub je
kot klub, ki stoji na stališču revizije ustave
in spremembe sedanjega režima, sklenil,
da bo glasoval za tistega kandidata, ki da-
je garancije, da se izvede revizija ustave.
Z ozirom na to se je odločil za dr. Ribarja.

Radikalni zastopniki so ponovno pri-
šli v Jugoslovanski klub in hoteli pregovi-
riti dr. Korošca, dr. Šimraka in Barića, da
pristanejo na radikalnega kandidata in so
jim v tem slučaju ponujali razne ugodno-
sti v predsedstvu narodne skupščine in v
bodoči vladi. Jugoslovanski klub je trdno
ostal pri svoji prvotni odločitvi.

Okoli 7. ure zvečer je v demokratskem
klubu nenadoma nastal nerazumljiv preo-
brat. Demokratski klub je namreč sklenil,
da lahko glasuje vsak poedini član kluba,
kakor hoče.

Padec Lloyd Georgea.

BONAR LAW SPREJEL MANDAT. — NAPADI NA LLOYDA GEORGEA.

London, 20. okt. (Izv.) Lloyd George
je včeraj dopoldne kralju podal svojo os-
tavko, ki jo je kralj brez odlaganja spre-
jel. Nato so podali svojo demisijo tudi osta-
li ministri, izveniši lorda Curzona.

Kakor znano, se je boj proti Lloyd
Georgeu začel že pred mesecem dni, ko
se je z grškim porazom zrušila Lloyd Ge-
orgeova orientalska politika, pri čemer se

dalje in so povzročili vladni komunike, ki
Hrvatom milostno dovoljuje ude-
ležbo pri kumanovskih slavnostih, pa jih
sune pod nos, češ da smejo biti tam le
gledalci in ne enakopravni akterji. Ta ne-
dostojni akt vlade je najboljši dokaz, da
ona noče sporazuma s Hrvati in Slovenci.

Vidi se, da do sporazuma ne bo pri-
šlo, dokler ne opusti Hrvatski blok svoje
pasivne politike, abstenenčne taktike in
gre v parlament, da tam ramo ob rami z
Jugoslovanskim klubom in drugimi skupi-
nami začne pozitivno rušiti centralistični
sistem. Hrvatska pučka stranka je to pot
že istočasno s Slovensko ljudsko stranko
ubrala in s tem marsikatero gorje zabrani-
la, ki bi bilo sicer prišlo na vse, na Hrva-
te in Slovence.

Ob 8. uri zvečer se je začela seja na-
rodne skupščine. Takoj v začetku je bila
seja zelo burna, ker se je zvedelo, da ra-
dikalni klub skupaj s Pribičevićevo sku-
pino kandidira znanega mažarona dr. Edo
Lukinića. Poslanci Hrvatske pučke stran-
ke oziroma Jugoslovanski klub so takoj v
začetku seje napravili burne »ovacije«
temu nekdanjemu podrepaniku grofa Tisze.
Izid glasovanja je sledeč: Oddanih je
bilo 226 glasov. Dr. Edo Lukinić je dobil
124 glasov, dr. Ribar 88, zemljoradnik Vo-
jislav Lazić 11, tri glasovnice so bile praz-
ne.

Ko se je razglasila izvolitev, so poslan-
ci Jugoslovanskega kluba in ostale opozici-
je pozdravljali novega predsednika dr. Lu-
kinića s klici: »Eljen Tisza! Eljen magyar
baratom! Živela žandarmerija! Živeli po-
licisti!« itd. Dr. Lukinić ves večer ni mo-
gel do besede.

Seji je prisostvoval tudi g. Stojan
Protić. Ko je glasoval, mu je opozicija,
del demokratskega in del radikalnega kluba
priredil živahne ovacije. Vašemu do-
pisniku je Stojan Protić izjavil, da se je
položaj danes poostiril kot še nikdar poprej.
Dalje se je g. Protić izrazil, da je prepri-
čan, da bo v doglednem času zmagala pra-
vična stvar.

Najbolj žalostno vlogo so igrali zemljo-
radniki. Dočim so včeraj sklenili, da bodo
nastopali skupaj z opozicijo, je danes pre-
ko noči nastal nerazumljiv preobrat. V pa-
lamentarnih in političnih krogih se o tem
govori najrazličnejše. Ker se te vesti ne
morejo še danes kontrolirati, pa sedaj o
tem ne poročamo. Nastop zemljoradnikov
se najostreje obsoja, ker so podpirali s
svojo taktiko velesrbsko stranko Nikole
Pašića in Svetozarja Pribičevića.

Povdariti je treba, da kandidatura dr.
Ribarja ni bila vezana na njegovo osebo;
šlo je namreč za princip, ker dr. Ribar za-
stopa strujo, ki zahteva revizijo ustave in
spremembo sedanjega režima.

Najbolj zanimivo je, da so samostojni
kmetje že pred več časom sklenili pogodo-
bo s Pašićem in Pribičevićem proti Hrva-
tom in Slovencem. Sklenili so, da Jugoslo-
vanski klub ne sme na noben način dobiti
podpredsedniškega mesta, čeprav klub te-
ga ni nikdar zahteval. Pucelj in tovariši so
kot en mož glasovali za kandidata velesr-
bov Pašića in Pribičevića.

Silno žalostno vlogo je igral tudi Ra-
dićev disident Häusler, ki je šele pred
par dnevi prišel v Belgrad. Namesto da bi
se pridružil opoziciji, ki je za pravično re-
šitev hrvatskega vprašanja, se je ves dan
in cel večer sukal samo okoli nasprotnikov
Hrvatov, radikalov in najzagrizenejših de-
mokratov. Glasoval je za dr. Lukinića.

član koalicije, ampak samostojno, s svojim
lastnim programom. Ako dobi stranka pri
volitvah večino, mora biti imenovan mini-
strski predsednik iz njenih vrst. Za ta
sklep je glasovalo 186 zastopnikov, proti
samo 87.

To je bil za Lloyd Georgea nepriča-
kovan odločilen udarec. Izvajal je posledič-
ce, a tisti, ki so ga videli priti od kralja,
so mu brali na obrazu, kako globoko se
ga je dojmil nenadejani izid njegovega po-
litičnega poslanstva.

Kako globoko sega opozicija proti
Lloyd Georgeu, priča dejstvo, da se je
zbrala pred Carltonom, kjer je zborovala
konservativna stranka, ogromna množica
ljudi, ki je navdušeno pozdravljala Bonar
Lawa in lorda Balfourja, Chamberlaina pa
je sprejela z ogorčenimi klici: »Izdajavec!«

London, 20. okt. (Izv.) Na zajutruku v
National Liberal Clubu je član zgornje
zbornice Lancaster ostro napadel Lloyd
Georgea in njegovo politiko, ki da je kon-
čala v nasprotju z angleškimi interesi.

Bivši minister Walter Runciman je
imel v Portsmouthu važen govor o položa-
ju, v katerem je brezobzirno napadal Lloyd
Georgea. Rekel je med drugim: Lloyd
George nam zagotavlja, da je kristjan, to-
da v tem, ko poje svoje himne miru, pa
vihti meč prav na pruski način in o prili-
ki prijemlje za bodalo v dvojno svrhu: za
rabo na zunaj in na znotraj. O uspehih
Lloyd Georgeve politike je rekel Runci-
man: V bližnjem orientu smo doživeli to-
liko ponižanj, kakor še nikdar doslej. —
Lloyd George je obtoževal Francijo za
hrbtost, a treba videti, kako je to vpli-
valo na naše odnose z narodom z one
strani Rokava. Francija in Italija sta nas
prisilile, da moramo molčati, v vsej Indiji
smo napravili slab vtis ter oslabili našo
moralno moč nad podjarmljenimi plemeni.
To je uspeh nekompetence, ki jo je doka-
zal Lloyd George.

London, 19. okt. (Izv.) Reuter poroča:
Kakor hitro je bil znan sklep konservativ-
cev, da hočejo pri volitvah nastopiti po-
polnoma samostojno, se je vedelo, da je
postala koalicija nemogoča. Chamberlain
se je takoj podal k Lloyd Georgeu in se z
njim dolgo časa posvetoval. Rezultat tega
razgovora je bil, da je Lloyd George takoj
podal kralju svojo demisijo. Istočasno se
je sestalo več ministrov, ki so tudi skleni-
li, da odstopijo. Tako je prišlo do demisi-
je celokupne vlade razen lorda Curzona.

London, 20. okt. (Izv.) Za naslednika
Lloyda Georgea je določil Bonar Law, ki
je izjavil, da nalogo sprejme.

Pariz, 20. okt. (Izv.) »Agence Havas«
poroča iz Londona, da je Bonar Law spre-
jel sestavo vlade pod pogojem, da bo izvo-
ljen za voditelja konservativne stranke. V
ta namen se bo vršila v ponedeljek stran-
kina seja.

VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Pariz, 20. okt. (Izvirno.) Iz Londona
poročajo: Potruje se, da so volitve v an-
gleški parlament preložene do začetka
prihodnjega leta.

Formalna seja nar. skupščine

Belgrad, 20. okt. (Izv.) Za danes ob
9. dopoldne je bila sklicana seja narodne
skupščine kot prva seja rednega jesenske-
ga zasedanja. Sejo bi imel otvoriti in ji
predsedovati prota Mihaldžić, ki bi mor-
al predlagati tri najmlajše poslance za
tajnike. Do volitev predsednika narodne
skupščine na dopoldanski seji ni prišlo,
ker se tako radikali kakor demokrati iz-
ogibljajo bojnega glasovanja in skušajo do-
seči v tem vprašanju sporazum, da ne iz-
bruhne kriza še pred kumanovskimi sla-
vnostmi. Tako je bila dopoldanska seja ze-
lo kratka. Nekaj pred 12. so pričeli priha-
jati poslanci v skupščinsko dvorano. Posla-
nec Rista Odavić je predlagal, naj po
poslovniku najstarejši navzoči poslanec, t.
j. g. Toma Oraovac, prevzame predsedstvo.
G. Oraovac je med odobravanjem zavzel
predsedniško mesto in imel primeren go-
vor. Nato je sejo zaključil in naznanil, da
se prihodnja seja vrši ob 4. uri popoldne
z dnevnim redom; Volitev predsedstva na-
rodne skupščine.

Samostojni iščejo zaveznikov.

Belgrad, 20. okt. (Izv.) Veliko zanimanje je vzbudila v političnih krogih izjava g. ministra Puclja, da je on proti kandidaturi dr. Ribarja za predsedniško mesto v parlamentu. To izjavo smatrajo politični krogi kot poskus približanja g. ministra Puclja in samostojnih kmetov k radikalni stranki, kar naj bi imelo tudi na politični razvoj v Sloveniji svoj vpliv.

Izmenjava podpisanih konvencij med češkoslovaško in Jugoslavijo.

Belgrad, 20. okt. (Izv.) Češkoslovaški upravnik poslov g. Černy je pooblaščen od predsednika dr. Masaryka in zunanjega ministra dr. Beneša, izročil namestniku našega zunanjega ministra Pantu Gavriloviću podpisane konvencije v Marijinih Laznih. Konvencije sta podpisala predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk in zunanji minister dr. Beneš. Naš poslanik v Pragi dr. Vošnjak bo pa izročil dr. Benešu konvencije, podpisane od ministrskega predsednika Nikole Pašića in zunanjega ministra dr. Momčila Ninčiča.

KONGRES DRŽAVNIH URADNIKOV.

Belgrad, 20. okt. (Izv.) Zveza državnih uradnikov, ki je sklicala kongres na 29. oktobra, je za kongres določila sledeči dnevni red: 1. Uradniški zakon, 2. Draginjske doklade, 3. Povrnitev škode povzročene vsled vojne, 4. Vprašanje predlogi in eventualia. Na ta kongres morejo poslati delegate le tista društva državnih uslužbencev, ki štejejo nad 400 članov.

Trgovinska pogodba med Poljsko in Jugoslavijo.

Varšava, 20. okt. (Izv.) Trgovinska pogajanja med Poljsko in Jugoslavijo so ugodno uspela. Danes je bil podpisan trgovinski dogovor.

Češki kredit za Jugoslavijo.

Praga, 20. okt. (Izv.) Listi poročajo: Češki industrijski in bančni krogi se bavijo z vprašanjem kredita Jugoslaviji v znesku 500 milijonov češkoslovaških kron. Ta kredit bi se porabil za nakup raznega blaga na Češkem, predvsem tekstilnih izdelkov.

Odločen nastop čeških škofov.

Praga, 20. okt. (Izv.) Na škofovski konferenci, ki se je vršila v Pragi od 17. do 19. t. m. so češkoslovaški katoliški škofi sklenili izdati vernikom skupni pastirski list. V pastirskem listu bodo obrazložili škofje stališče katoliške cerkve o razmerju med cerkvijo in državo. Nadalje bodo nastopili proti temu, da bi država katoliške cerkve dala na razpolago tudi nekatoličanom; enako odločno bodo nastopili proti temu, da bi katoliška pokopališča bila na razpolago tudi za nekatoličane. Sklenili so nadalje storiti pri vladi vse korake, da se češkim katoliškim duhovnikom in vernikom v Avstriji in Rusiji zagotove vse pravice. Glede od države odpravljenih praznikov, so škofje sklenili, da se bodo ti prazniki cerkveno še dalje slovesno obhajali, da pa bo vernikom na prosto dano, da se te dneve udeležujejo božje službe po prosti volji. Vlada se končno pozivilje, naj glede vojnih posojil iz cerkvenega premoženja ukrene vse, da se bodo te vsote obrestovale, dokler jih vlada ne izplača.

Padanje cen in plač v češkoslovaški.

Brno, 20. okt. (Izv.) Moravska industrija pripravlja nadaljno znižanje plač delavcem. Nekatera podjetja so že znižala plače za 38 odstotkov. V tekstilni industriji so znižali draginjske doklade od 110 na 90 odstotkov, 30. oktobra jih bodo reducirali na 70 odstotkov. V severni Moravski je delavstvo sprejelo 30 odstotno znižanje plač.

SLADKORNA KAMPANJA.

Praga, 20. okt. (Izv.) Sladkorna kampanja se je pričela že v 16 tovarnah. Vlada je izjavila, da sladkorja ne bo toliko, kakor se je pričakovalo.

DRŽAVNI PRORAČUN ČESKO-SLOVAŠKE.

Praga, 20. okt. (Izv.) »Narodny Listy« poročajo, da presega v državnem proračunu za prihodnje leto izdatki dohodka za 565 milijonov kron. Letos je znašal primanjkljaj 1 milijardo kron.

NOVA STAVKA PREMOGARJEV.

Bratislava, 20. okt. (Izv.) V premogokopnem revirju Hanzlova je pričelo stavkati 2000 delavcev. Delavci so zahtevali iste pogoje, kakor so jih dosegli delavci v Moravski Ostrovi, podjetniki so pa to zahtevo odbili.

Kje bo orientska konferenca?

Pariz, 20. okt. (Izv.) Lord Curzon je poslal ministrskemu predsedniku Poincaréju pismo, v katerem predlaga, naj bi se orientska konferenca začela 13. novembra v Lausanne. Francija je s tem krajem zadovoljna. Če bi se Turčija trdovratno upirala temu kraju, bi Francija predlagala Lugano.

Španska za pomoč Avstriji.

Madrid, 20. okt. (Izv.) Ministrski svet je včeraj sklenil predložiti parlamentu zakonski načrt, po katerem se Španska udeleži posojilne akcije za obnovo Avstrije.

Dunaj, 20. okt. (Izv.) Španski poslanik je včeraj obiskal zveznega ministra za zunanje zadeve in mu sporočil, da je španski ministrski svet sklenil predlagati parlamentu, da prevzame Španska poročstvo za 5 odstotkov mednarodnega posojila Avstriji.

Mažarska insolventna.

Pariz, 20. okt. (Izv.) Mažarski državni upravnik admiral Horthy je izjavil zastopniku lista »Chicago Tribune«, da gospodarsko oslabljen Mažarska nikakor ne more plačati 300.000 funtov šterlingov.

Odplačila nemških vojnih dolgov.

Pariz, 20. okt. (Izvirno.) Na današnji seji reparacijske komisije je Barthou razložil stališče Francije glede nemških reparacij. Sklenili so sejo odgoditi do torka, da člani dobe časa preštudirati predloženi material.

KRASIN NA DOPUSTU.

Moskva, 20. okt. (Izv.) Krasin je dobil trimesečni dopust, ki ga bo porabil za potovanje v inozemstvo.

VOLITVE V RUSIJI.

Moskva, 20. okt. (Izv.) Pri volitvah v vsruski kongres so dobili komunisti velikansko večino.

KOMUNISTIČNI KONGRES ZAKLJUČEN.

Pariz, 20. okt. (Izv.) Komunistični kongres se je danes končal.

BURIAN UMRL.

Dunaj, 20. okt. (Izv.) Bivši avstro-ogrski zunanji minister baron Burian je danes umrl v starosti 71 let.

IZ POLJSKE DIPLOMACIJE.

Košice, 20. okt. (Izv.) Poljski konzul dr. Juraj Lechowski je prestavljen iz Košic na Mažarsko.

Politične novice.

+ Razpust občinskega sveta v skupščini. Ta debata, ki jo je v četrtak sprožil v skupščini poslanec Gostinčar, je demokrate neljubo dirnila. Ljubljanskim demokratom stvar ni nič manj neprijetna, kakor je bila neprijetna belgrajski vladi. In kakor se je vladi v zadnjem trenutku posrečilo, da je stvar »zamešala« s tem, da je minister prebral ukaz, s katerim se je zaključilo prvo zasedanje, prav tako hočejo celo debato »zamešati« ljubljanski demokrati. »Jutro« na kratko poroča o celi dolgi in za vlado hudo nevarni debati. Na koncu sicer pravi, da je Reisner predlagal prehod na dnevni red, ne poroča pa, da bi bil Reisnerjev predlog sprejet. »Narode«, ki ga tudi peče vest radi razpusta obč. sveta, pa sicer poroča o debati več, posebno o očitkih proti dr. Žerjavu, pristavlja pa na koncu, da je bil sprejet Reisnerjev predlog za prehod na dnevni red. V tem oziru je pa »Jutro« že bolj kavalirsko poročalo ter saj ni izkrivljalo dejstev, rajše jih je zamočalo. Starinskemu »Narodu«, ki tako rad igra kavalirja — seveda skrajno dolgočasnega — v naši žurnalistiki, se tako poročanje malo poda.

+ Mladi in stari demokratije med seboj. Ko je mladinsko »Jutro« proglasilo svojo listo, ji je dalo tudi običajno pohvalo s kadilnico. Posebno hvalijo Jutrovcu pri svojih kandidatih zvestobo do JDS. Ta pohvala seveda ne služi v podkrepljevanje pri volivcih. Toda za to ne gre. Pač pa je zanimivo, kako ob tej priliki »Jutro« ošvrkne starine in njih agitatorje. Takole piše: »Lista demokratske stranke nosi imena samih agilnih mož, ki si štejejo v čast biti član tako velike stranke kot je demokratska. Med kandidati je cela vrsta gospodov, ki so jih zadnje dneve obletavali frakarji, prigravarjajoč jim, da naj postanejo tudi oni dezertirji demokratske stranke. Ti kavalirski in pošteni agitatorji, ki so se posluževali na celi črti zvijače, zahrbtnosti in laži, so dobili odgovore kot jih zaslužijo — uskok!« — To je hud poper za gospode starine. »Slov. Narod« odgovarja na to z loparjem, ko pravi: »Ne bomo sledili mladinskemu glasilu na polje osebnosti, zato puščamo za enkrat poglavje o »kavalirski in pošteni agitaciji« na mladinski strani nenačet, povdarjamo pa, da spregovorimo o tem kapitelju še prav resno besedo, ako gospode pri »Jutru« to hočejo. Pri tej priliki se dotaknemo lahko stvari, ki igrajo v mladinski agitaciji veliko ulogo, o katerih pa se sicer nerado govori. Če bodo pri tem prišli na tapet tudi razni krediti in izvoznice, ne bo to naša krivda.« — Radovedni smo, če bo »Slov. Narod« svojo grožnjo znal, mogel in hotel izvesti. Če pa kaj ve o korupciji, naj udari na dan! Tako le namigavanje se starim gospodom ne spodobi.

+ Notranjepolitična kriza v Italiji. »Giornale d'Italia« poroča o pogajanjih med fašisti in liberalnimi demokrati za sestavo kabineta Giolitti-Orlando-Mussolini. Ta pogajanja so se zaenkrat izjalovila, ker zahtevajo pet najvažnejših ministrstev, dočim jim hoče Giolitti prepustiti le dve brezpomembni, enega od teh celo brez portfelja. Mussolini se je zato požuril, da v listih dementira sploh vsako pogajanje fa-

šistov za kako sodelovanje na vladi. »Giornale d'Italia« pa vztraja na tem, da se ta pogajanja nadaljujejo in ve povedati, da bi bili pripravljeni v liberalno-demokratski-fašistovski vladi sodelovati tudi popolari. To je pač malo verjetno, ker bi imela ta vlada v prvi vrsti nalogo, da izpremeni volilni zakon na škodo širokih ljudskih množic izključivši propore.

+ Pakt med D'Annunziem in fašisti? Na vest neke rimske agencije, da je D'Annunzio odbil zvezo s fašizmom, ugotavlja Mussolini v svojem glasilu »Popolo d'Italia«, da tistega pogovora med njim in D'Annunziem sploh nikoli bilo ni. Pač pa je res, da se je »med D'Annunziem in fašizmom« dosegel in podpisal dogovor velikanske sindikalne in narodne važnosti, in to o konkretnem vprašanju, ki ni nič manj važno in aktualno. To je pač reško in dalmatinsko vprašanje?

+ Sporazum med fašisti in Zvezo mornarjev. Italijanski listi poročajo, da se je po posredovanju D'Annunzija dosegel sporazum med fašisti in Strokovno zvezo mornarjev. To je pakt, o katerem je govoril Mussolini. — Svoje legionarje namerava D'Annunzio organizirati na novem temelju in osnovati z njimi mogočen organizem za narodno propagando in pomirjenje v deželi.

+ Komunistični kandidat za mesto državnega predsednika v Nemčiji. Komunistična stranka v Nemčiji namerava ob bodočih volitvah državnega predsednika postaviti lastnega kandidata v osebi osivele revolucionarke Klare Zetkin.

Slovenski javnosti.

Obračamo se na vse prijatelje našega gledališča in umetnosti z nujno prošnjo. Podpisano »Udruženje gledaliških igralcev«, mestni odbor Ljubljana, namerava v doglednem času postaviti nagrobni spomenik I. Borštniku in A. Verovšku.

Igralec živi samo na odru. Svet ne vpraša, odkod je prišel in kadar neha igrati, ga sicer pogrešajo... pa kmalu pozabijo. Ko pade zadnjikrat zagrinjalo, je odigrana poslednja igra... svet pa živi naprej. Greh bi bil od sedanjih generacij, ki je uživala ta dva velika umetnika, ako bi jih tako kmalu pozabila. Dajmo jima vsaj to, kar imajo vsi drugi po smrti: skromen nagrobni spomenik. Kajti ta dva moža sta bila mnogo več kakor večina drugih ljudi: živela in trpela sta zato, da so se zabavali drugi ljudje. Dve klasični maski veselega smeha in dosmrtnega obupa sta bila. Verovšek je bil prisrčen, kmečki, široki smeh, samo ljubo božje zdravje, pliniski zrak, pošena gorjačarska irhovina, bavi, robati cvetkar, ki je iz rokava stresal šale, sočne kot sveže jabolko, zabaval stare in mlado, šala in smeh, ki je bil tako naš, zdrav in krepak — kakor, da se je v njem smejala sama naša zemlja in naš ljubi rod. Vse svoje življenje je zabaval ljudi in jih spravil v smeh — samo enkrat do joka; ko je umrl.

V Borštniku je kljubovalo prevarano junaštvo neizprosni usodi; bil je večni trpin, potnik, kralj in berač; ni se smejal, če pa se je, je bilo to roganje sreči, v katero ni verjel, možak kot je bil, ni jokal, če pa je orosila solza njegovo oko, je bila ta solza težka in krvava, kot da so jo izplakali celi rodovi. Večen beg pred neizbežnem je bilo njegovo življenje; predstavljal je nemo muko, brezupen boj, sredi poleta uničene upe, nade in prevare človeškega srca — šele kot starec se je zgrudil in v onemoglem obupu prosil: »Spustite zagrinjalo!«

In padlo je zagrinjalo poslednjikrat, igra teh dveh naših velikih mož je bila končana.

Ni veliko, če jima postavimo nagrobni spomenik. Je samoosebni umevna dolžnost tistih, ki so se smejali, jokali in trepetali, kadar sta ta dva velika igralca živela svoje junake po naših odrih. Spomenik naj bo spomin tistih lepih časov začetka in obenem klasične slovenskega igraltva. Spomin naj bo kakor most, ki veže preteklost z bodočim, dolžna pijeteta napram umrlim in nič manj — veselo upanje v bodočnost.

Podpisano »Udruženje« zbira v to svrhu prispevke in bo nudilo vsem častilcem Borštnika in Verovška še posebej priliko, da se odzovejo našemu klicu.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1922.

»Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani.

Dnevne novice.

— Področje konzulatov Zedinjenih držav severoameriških v kraljevini SHS je po objavi severoameriškega posaništva v Belgradu razdeljeno takole: 1. Pod jurisdikcijo ameriškega konzulata v Belgradu spadajo Srbija, Črna gora, Vojvodina, Hercegovina, županija vukovarska v Slavoniji, okrožja Split in Dubrovnik v Dalmaciji ter Tuzla in Sarajevo v Bosni, 2. pod jurisdikcijo konzulata v Zagrebu pa Slovenija, Prekmurje, Medmurje, županija belovarska, zagrebška, varaždinska, viroviška in požeška na Hrvatskem in Slavoniji, nadalje okrožja Travnik, Banjaluka in Bihač v Bosni, županija modruško-reška in liško-krbavska ter ozemlje Dalmacije severno od okrožja Split.

Kokr se ganem iz hiše pa me že kdu nahrul: »Kua pa je iz taba, Zgaga, de zdej en čas kar moučič, kokr de b se t nardila prsadna pika na jezik. Učaseh te je usaka figa spraula prec u lift in tulk s nagubezdou, de nam je kar pu ušeseh brenčal, zdej pa še z mazineam na ganeš, pa če b nas prou kdu na razne peku.«

Tku sa me hrulil. Jest sm se izguvarju, de na morm. ke se zdej zgudi usak dan tulk packarij pr nas, de res na vem, na kerm konc b ta nar preh zagrabu, de b kej zalegi. Zatu sm raj tih in putrpim kokr kašn kuštrun kedr mu vouna strižeja. In res, že zadnč sa me

strašn prsti srbel, ke sa iz Belgrada pulal našem trafikantem tiste tablee, ke nisa uredne počnga groša, pa sa jm zajne pu stuosmdeset kronc iz varžeta pufotal; kokr de b trafikanti du takat na mel nubeneh drugeh table in de b ldje na vedl, ki se tubak dubi. U resnic pa zdej ldje na veja, a je tu trafika al ne, ke tisteh razdrapaneh table nuben pušten kristjan brat na zna. Sevede učaseh b naš časnik taka larma zagnal, če b nam z Dunija u naša neudrešena dumuvina poslal kakšne take tablee, ke b blu naš jezek čist nazadne u kot pr-tisnen, de b se zemlja tresla, pa nam je še useglih naš pesnk Stritar naprej metu, de sma gulobi brez žouca. Kua b pa dons reku, če b pršou u lhlana in zagledu te spufane tablee. Jest sm prepričan, de b nas prmerju kužkam, ke nosja kurubač za sojem guspudarjam, de jh lohka pr usak prložnost našvrka. In prou b mou. Udkar nam demokratari dubrote talaja, sma se že usega tku prvadi, de s že glihe na strema, če nam kdu še taka klufuta ukul ušes prpečat. Za klufute talat sa že nalaš nastaul ufeirje.

Tku sm s mislu in ke le na cest nism mou nekol miru, sm se začeu bl duma držat. No, in en čas je blu dobr. Kokr su pa mel zadnč hišn posestniki tist shod u Mostnem dome, ke sa ga na kumanda demokratarij sklical in ke sa tam sklenil, de se uja nad demokratarjam za nm packarijo iz tem maščeval, de se vultu sploh na uja

udeležil; sa pa priatelj moj znanci nadme kar na dum in me začel na use kripale ubdelavat, de nej vnder že jezek stegnem in hišnem pusestnkem udprem učl, de na uja šli demokratarjem na lim.

»Kenec, sa reki, demokratari dobr veja, de nimaja u udrešen dumuvin še tulk ne kredita, kulkr ga na Hudoruvičuva ceganska banda na Dulejnskem, zatu pa puskusaša ldi na ta viža zbeleštrat, deb sploh nubenga na vultile.

Sevede sm se mogu jest znancem udat in jm ublubl, de um usa ta reč pretuhtu in pol use putrebn ukrenu. Ke pa jest soja beseda drgač držim kokr demokratsark ministri in puslanci držaunem uradnkem, se pa dons uglastm in puvem soj mnejne:

Sklep hišneh pusestnku. de se na uja vultu udeležil se men glih tku zdj, kokr če se utrok, kedr ga iz brezuka našvrkaš, začne kujat in prau: »pa naum jedule. Če sma mel vultile že enkrat tku nesrečna roka, de sma zbral mačka, de b nam špeh vahtu, pa skusma bt zdej bl pameti in pukažma de demokratarju in pa tisteh ke se iz nim vežeja, več na marama. Tu uma pa pukazal le na ta viža, če uma vullt tiste, ke nimaja in tud nečja mt iz duzdejšnem rukumauharjem nč upraut.

Tu je moj svet. Če uja hišn pusestniki tku naumn, de uja med vultitvam duma in čakal, de b jm pečen gulobi začel u nafa letet, se jm u pa šikal, če jm uja še strehe iz nhnh hiš udnesl.

— **Graničarji.** »Murska Straža« piše: Kakor se čuje, graničarski oddelki ne odide od tu, ampak se prideli v interno obmejno službo in bo podrejen finančni upravi. Končno je to vseeno, odločno je treba samo zahtevati, da morajo mostno službo opravljati samo inteligentni, uljudni in pa taktični ljudje, četudi bi jih bilo treba naročiti rečimo s Kitajskega.

— **Smrtina nesreča.** Dne 17. t. m. je peljal Martin Borišek s svojim hlapcem Jožetom Zupanom voz hlovov iz Polšnika proti Savi. Na klanec pod polšniško cerkvijo je prišlo vozu nasproti več otrok, kateri so se vračali iz šole. Otroci so se vozu umaknili v breg, pri tem je spodrsnilo 8 letni Amaliji Povše iz Zg. Tep, ki je padla pod voz. Zadnje kolo ji je šlo čez prsa. Deklica je bila takoj mrtva. Pokopali so jo na pokopališču v Polšniku.

— **»Naš denar se vozi po železnici«** ugotavlja včerajšnje »Jutro«. To je res. Voz se pa z retour-karto: enkrat na 3.10, potem pa nazaj na 2.35.

— **Mednarodni policijski kongres** je zboroval v New Yorku. Na njem je bilo 1000 policijskih šefov z vsega sveta. Razpravljali so o ureditvi cestnega prometa, o zločinu in o zakonu, razmerju državnega pravdnika do policije, o štrajkih, o medsebojnem nadzorovanju zločincev po informacijah, fotografijah. Predvsem so se pa pečali o opojnih strupih. Načelnik oddelka opojnih strupov newyorške policije dr. Simon je povdarjal, da je 98 odstotkov zločincev v New Yorku zapelanih potem opojnih strupov. Zahteval je zakon, kateri naj pooblasti oblasti, da se naj zdravijo osebe, katere so izvedle zločine, ker so uživali opojne strupe. Kongres se je zaključil s slavnostjo, na kateri je nastopila newyorška policija v letalni službi in z jezdec.

— **Kulturni boj v Avstriji.** Avstrijski socialisti se pod »prelatsko vlad« skrajno slabo počutijo, hujskajo in nagajajo, kjer le morejo. Sedaj so znova podnetili tudi kulturni boj, ki ga bolj ali manj očito že ves čas vodijo. Tekom letošnjih počitnic so iz neke dunajske šole izginile s sten vse Kristusove slike. Stvar so kratkim potom rešili katoliški starši s tem, da so na lastne stroške slike nadomestili. Toda socialistični šolski ravnatelj je delal težave, češ da predpisi prepovedujejo sprejemanje daril; moral bo o stvari poročati najprej višji šolski oblasti in počakati na njeno odločitev. Starši se pa niso dali voditi za nos in so slike na glasno radost otrok enostavno sami obesili v šolskih sobah. Nato se je takoj sestal mestni šolski svet, sklenil v stvari uvesti preiskavo in dal slike vreči iz šole. S tem se čuti dunajsko katoliško prebivalstvo v živo zadeto in bo sedaj po vsej priliki prišlo do odločilnega pomenka s kulturnobojnimi socialističnimi dunajskimi oblastniki. Pričakovati je, da bo občinski svet razpuščen in ob novih volitvah se socialisti nimajo nadjeti drugega nego izgube. Prebivalstvu je dovolj napadov na versko vzgojo v šoli. Najprej so socialisti omejili udeležbo otrok pri verskih vajah, potem so odpravili molitev pred poukom in po pouku, nato so hoteli verski pouk iztisniti iz urnika, kar je pa prepredil odločen nastop dunajskega kardinala in katoliškega ljudstva. Nato je bil nekaj časa mir, sedaj so se pa socialisti zopet opogumili in začeli iz šol metati križ. To bo sodu izbilo dno in socialna demokracija bo izšla iz kulturnega boja tako tepena in zmlinčena, kakor še vsak, kdor se je takega posla lotil.

— **Večni trpin.** Iz Slovenije nas je bilo premeščenih v Srbijo 71 poduradnikov finančne kontrole, večinoma sami Primorci, starejši služabniki in z malimi izjemami samo poročniki, kateri smo morali ostaviti svoje družine v Sloveniji. Ob okupaciji naše domovine po Italijanih se je pričela naša križeva pot: Iz zasedenega ozemlja v Slovenijo, od tu na Koroško, po ponesrečenem plebiscitu zopet v Slovenijo, v Prekmurje itd. Tu, misleč, da se to večno polovanje vendar že enkrat preneha, zadelo nas je najhujše, da moramo zopet naprej v Srbijo. O premeščitvi smo bili obveščeni le par dni pred odhodom, tako, da se nihče od nas ni mogel preskrbeti z najpotrebnejšimi za tako dolgo pot, ne urediti drugih važnih družinskih zadev. Prispevši na nova službena mesta, je zavladalo med nami pravečlo ogorčenje, kajti na novih mestih ni bilo niti najmanj preskrbljeno za nas. Iskati si moramo stanovanja za urade, zasebna stanovanja, hrano itd. Tu vlada neznosna draginja, tako da z našimi dosedanjimi prejemki ne izhajamo niti do polovice meseca. Najslabša hrana brez zajutka stane tu v gostilni 18—20 Din dnevno, postelja na slami v navadni kmetijski hiški 6 Din dnevno. Mesečna plača pa znaša povprečno 830 Din in to zase in za svojo družino. Kje so pa druge potrebnosti? Kdo bo redil družino? Kdo plačeval družinski stanovanje, obleke in drugo? Nekateri tovariši so s tem nesrečnim premeščenjem zabredli v tako obupen položaj, da so bili prisiljeni, marsikak težko pogrešljivi predmeti prodati. Da bi sprali smekaj naše družine, je popolnoma izključeno, ter niti zase ne moremo dobiti primerajnih stanovanj. V slučaju pa, da bi se komu posrečilo izkiniti kakšen kotiček, da bi spravljal sem svojo družino, kdo ga bo odškodoval za pohištvo, ki se mu med tako dolgo potjo več ali manj poškoduje in polomi. Ali mogoče država, ki nam ne da niti najpotrebnejšega, da bi se mogli počeno prežiti?

veti? In oni vlažni zaduhli koti brez podov, v katerih stanujemo, ki nam kvarijo naše zdravje, ko bomo morali iskati zdravniške pomoči po bolnicah? Kaj bi bilo v tem slučaju z našimi nesrečnimi družinami, ako so tu? Isto je za nas Slovence v teh krajih nevzdržno, kar se tiče verskega prepričanja. Kako naj tu zadostimo svojim verskim dolžnostim? Ali se morda boče, da prestopimo v pravoslavno vero. Pozivljamo naše narodne poslance brez razlike strank, da zastavijo v Belgradu ves svoj vpliv, ter nam izposlušajo čimprejšnji povratek k našim nesrečnim družinam v Slovenijo. Več prizadetih.

— **8. pošta.** Podeljeno je odpravnisko mesto v Dolu pri Ljubljani poštini odpravni Ljudmili Kržišnik, v Veliki Loki odpravni Jožefi Gregorčičevi, v Rečici v Savinjski dolini poštini pomočnici Ivanki Turkovi, pri Sv. Petru pod Sv. gorami poštini pomočnici Nežki Smehevi, v Hotedršici poštenu pomočniku Ivanu Korčetu, v Selcih nad Šk. Loko poštini pomočnici Mariji Primožičevi, v Ribnici na Pohorju poštini pomočnici Josipini Zapečnikovi, v Gradcu pri Črnomlju poštini pomočnici Karlini Magovčevi, v Mediji-Lizlakah poštini pomočnici Minki Grobljarjevi ter v Smartnem v Tuhinju poštenu pomočniku Viktorju Engelmanu. — Namestitvečasne poštarice II. r. Frančiške Šemetove za odpravnico v Kočevski Reki je preključila. — Premesčeni so: kontrolor III. r. Adolf Kalfon iz Belgrada v Ljublj., uprav. IV. r. Rozalija Wester iz Pristave, Staj. v Ljubljano, upravnica V. r. Ivana Belar iz Ponikve v Ljubljano, Frančiška Drakuličeva iz Medije-Lizlak v Zalec, upravnik V. razr. Josip Hodnik iz Rečice v Savinjski dolini v Pristavo, poštar IV. r. Rudolf Lorber iz Zaleca v Celje, poštarica Reška Znidaršičeva iz Murske Sobote v Ljubljano, poštarica VI. r. Angela Farrini od pošte Ljubljana 1 k pošti Ljubljana 2, Marija Jamnik iz Velike Loke pri Trebnjem v Vinico poleg Črnomlja, začasni poštar II. r. Pavel Poljanec iz Ljubljane v Belgrad (kolodvorska pošta) in slugi III. r. Milan Weber od Maribor 1 k Maribor 2 in Jožef Milkovič od Maribora 2 k Mariboru 1. — Premeslitve upravnice III. r. Marije Urbančičeve iz Škočjana pri Mokronogu v Vinico poleg Črnomlja je preključila. — Službene pogodbe so odvezale poštne odpravnice: Milka Popovičeva na Suhorju pri Metliki, Amalija Pretnarjeva v Podbrezju, Marija Zadolškova v Pučuncih in Lea Engelmanova v Smartnem v Tuhinju. — Začasno ste upokojeni upravni IV. r. Marija Reichova v Dolu pri Ljubljani in Marija Rimlova v Kranjski gori. — Trajno je upokojena poštarica II. r. Amalija Kosmova v Mariboru. — Umrlj so: kontrolor V. r. Anton Iveša v Mariboru, upravnik IV. r. Anton Jurkič ter sluga VI. r. Ivan Koblar v Škofji Loki.

— **Beg iz sodne službe.** Sodnika dr. Lullig in dr. Pretnar sta se odpovedala sodni službi. Stedilo jima bo še več mladih sodnikov v Ljubljani in v Celju, ker ne morejo živeti s sedanjimi plačami.

— **Špediterski tečaj v Zagrebu.** Po naredbi pokrajinske uprave, oddelka za prosveto in vero v Zagrebu, se odvarja na kr. trgovski akademiji v Zagrebu večerni špediterski tečaj. Tečaj se bo vršil zvečer od 7.—9. in pol v prostorih akademije. Predavalo se bo: železničarstvo, parobrodarstvo, carina, pošte in brzojavi, prometni zemljepis, narodno gospodarstvo, špediterstvo z ozirom na skladišča, korespondenco in terminologijo, špedicijsko knjigovodstvo in trgovsko aritmetiko ter trgovsko zakonodajstvo. Vpis se začne dne 16. t. m. Prospekti se lahko dobijo pričenši z 16. t. m. pri ravnateljstvu trgovske akademije in v Savezu špediterjev krajevine SHS. Prilaz D. Deželica 75.

— **Tatvine.** V noči od 13. do 14. oktobra 1922 je bila ukradena lesni tvrdki Papler & Arh na Rečici pri Bledu 8 m dolg in 3 m široka vagonaska plahla, vredna 5000 K. — 18.000 K. je bilo ukradenih posestniku Valentinu Kavčiču na Žirovskem vrhu.

— **Vlom na Rakeku.** Nepoznani tatovi so vlomili ponoči v kolodvorsko kantino na Rakeku in odnesli blaga v vrednosti 3148 kron.

Primorske novice.

— **Odločilni boj za avtonomijo v Julijski krajini.** »Goriška Straža« dne 18. t. m. je posvečena boju za avtonomijo. Ugotavlja, da so se v tem boju z nastopom fašizma in videmskega občinskega sveta, ki je zahteval spojitve Goriške z videmsko pokrajino, približali zadnji odločilni trenotki. Ugotavlja edinstvo slovenskega in italijanskega prebivalstva v tem vprašanju in prinaša proteste političnega društva »Edinost« za Goriško in mestnega občinskega sveta goriškega proti raztrganju dežele. Potem prinaša pogovor s poslancem Štekom o sedanjem političnem položaju. Poslanec Štek je ugotovil, da je stala za zahtevo novih pokrajin po avtonomiji samo ljudska stranka, ki pa žal ni prodrla. Potem je rekel: »Zelo se bojim, da bomo v boju za avtonomijo vsaj trenutno podlegli. Načrtov, po katerih naj bi se uredile razmere v novih pokrajinah, je pa več. Eni pravijo, naj bi ostala Istra, Trst in Goriška, kakor doslej vsaka zase upravna enota, seveda brez avtonomije, na podlagi zakonov iz starih pokrajin. Drugi (tržaski posl. Suvich) predlagajo, naj se cela Primorska in Videm spoji v eno pokrajino. Tretji hočejo Goriško razkosati: postonjski, sežanski in tržiški okraj naj bi se priklopili k Trstu, kanalska dolina na Koroškem, Bovec in Kobarid, morda tudi Idrija, k Vidmu, ostanek naj bi tvoril posebno upravno enoto z Gorico kot središčem. Temu stališču so se prilagodili že nekateri goriški, zlasti trgovski krogi, ki hočejo imeti Gorico na vsak način za glavno mesto. Četrti predlog gre za tem, da bi ostala Istra in Trst zase, cela Goriška z Notranjsko vred tedaj vsi Slovenci kompaktno, naj bi se pridružila Vidmu. Na podlagi italijanske upravne zakonodaje naj bi obe pokrajini imele skupen deželni zbor s 60 poslanci, od katerih naj bi jih padlo na Goriško 20. Kateri izmed teh predlogov bo zmagal, zaenkrat ni mogoče prerokovati.

— **Politikni sporazum v Istri.** Spor, ki je bil nastal v Istri po običnem zboru političnega društva »Edinost« na Kozini, se je te dni poravnal temeljem naslednjih pogojev, ki sta jih podpisali obe struji: 1. Polemike med »Pučkim Prijateljem« in »Našo Slogo« in osebni napadi prenehajo. 2. Obstojajo tri društva za Trst, Istro in Goriško. 3. Vsa tri društva se podredijo skupnemu »Nar. svetcu«, ki obstoji iz delegatov vseh treh društev. »Nar. svetec« odločuje v splošnih narodnih vprašanjih, daje pravico za pol. delo in rešuje spore med organizacijami. 4. Sporazum se mora izvršiti v najkrajšem času, najkasneje v dobi 1 meseca.

Štajerske novice.

— **Š. Imenovanje.** Dvorni svetnik Josip Fon je imenovan za podpredsednika okrožnega sodišča v Mariboru, dr. Ivo Modić pa za višjega sodnega svetnika v Mariboru.

— **Š. Štajerska JDS** sklicuje zbor zaupnikov za 12. november t. l. v Mariboru.

— **Š. Narodno social. poslanec Brandner** se naseli v Mariboru. Kakor poroča »Tabor«, se poslanec NSS Brandner za stalno naseli v Mariboru kot organizator stranke v mariborski oblasti. »Taboru« to ni prav, ker si misli: JDS je izvojevala mariborsko oblast, zato sme tam le ona imeti besedo.

— **Š. Sv. Križ pri Mariboru.** V nedeljo, 15. t. m. popoldne ob pol 5. uri so pregnali Korenovi delavci nekega Wranglovca v hipu, ko je hotel z nožem zabosti neko osemletno dekle, ko je prejel zlorabil. Ker je bil hitro zdravnik pri otroku, je sicer upanje, da še okreva. Bila je sreča v nesreči, da so prišli ljudje v pravem času v tisti gozd, ker drugače bi bil gotovo dični obmejni stražnik in vzdrževatelj reda otroka umoril. Orožništvo zasleduje zverino. Prebivalstvo je ogorčeno do skrajnosti. Kaj vse bomo še doživeli? Ali ni nobene pravice več pri nas?

— **Š. Za zgradbo meščanske šole v Zalcu,** katere stroški so preračunjeni na 1,750.000 kron, je dosedaj z izjavami občin, denarnih zavodov in drugih faktorjev zagotovljenih 70 odstotkov gradbene potrebščine.

— **Š. Razmere na mestnem stavbenem uradu v Mariboru.** Dasi v Mariboru že več let vse stavbeno delo počiva, vzdržuje mestna občina stavbeni urad, v katerem je zaposlenih 10—12 tehničnih uradnikov, med njimi polovica inženjerjev oziroma arhitektov. Izmed višjih uradnikov stavbenega urada ni nikogar, ki bi znal slovensko ter je treba vse slovenske vloge prevajati v nemščino! Tako se rešavanje vlog silno zavlačuje in skrajno ovira porajajoče se stavbeno gibanje.

— **Š. Trgatev v Ljutomeru** se je začela 16. t. m. Kakovost bo dobra, ker je grozdje dozorelo; količina bo pa izredno velika, tako da mnogim vinogradnikom primanjkuje posode. Cena letošnjega pridelka je 4—5 dinarjev liter.

— **Š. Za nepretrgani delavni čas v celjskih odvetniških in notarskih pisarnah** se poteza prizadeto uradništvo, to s pogledom na sodišče, ki je tudi uvedlo nepretrgani delavni čas od 8.—14. ure.

— **Š. Ustanovni občni zbor podružnice Soča** (društva primorskih rojakov v Ljubljani) v Celju bo 26. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. — Odbor.

Gospodarstvo.

Sueški prekop — svetovni barometer.

Ko je proglasila angleška država nezavisnost Egipta, je stavila tri pogoje. Prvi pogoj je bil prostost prometnih zvez v okrilju brit. cesarstva. Celi dve stoletji je Anglija videla v posesti sueške ožine glavni faktor svoje moči in varnosti. O tem predmetu treba brati jasno in z dokazi podprto razpravo François Charles-Raux-a, kjer razlaga diplomatska in vojaška prizadevanja, ki si jih je Anglija prizadejala tokom osemnajstega stoletja, da si pripravi posest te velike svetovne poti.

Od vseh držav ima Anglija največ dobička od sueškega prekopa. Dve tretjini trgovskih in bojnih ladij, ki gredo skozi njega nosi angleško zastavo. Kar se tiče njegove važnosti, ga je M. Jonnart, predsednik Družbe Sueškega prekopa, na zadnjem običnem zboru označil s srečno izbrano besedo, da je Sueški prekop neke vrste svetovni barometer. Gibanje v njegovem prometu daje jasno sliko trgovine v obče. To je naravna posledica njegovega pomena, ki obstoji v tem, da olajšuje promet s svetovnimi izdelki.

Primerjajmo promet državnih ter zasebnih oziroma trgovskih ladij. Leta 1918. je znašal do 57%, leta 1919. je padel vsled opustitve predpravice Anglije na 26%, leta 1920. na 19%. Leta 1921 ni znašal več kakor 13%.

Zadnje leto (1921) je preplavilo Sueški prekop vsega skupaj 3.975 ladij, ki predstavljajo čiste (neto) tonaže 18,118.999 ton. V primeri z letom 1920 imamo zaznamovati prirast od 544.342 ton, toda v pri-

meri z letom 1913 zmanjšanje za 34 ladij ali za okroglo 2 milijona ton.

V nasprotju z državno plovbo je pa privatna trgovinska plovba občutno narasla. Za 13% je narasel samo poštni promet. Med tem se je število potnikov zmanjšalo približno na 40%, to pa vsled tega, ker je vsled končane vojske skoro popolnoma odpadlo prevažanje vojaštva.

Vključ krizi, ki jo je zaznamovati leta 1921, je promet blaga (17,504.000 ton), ki je plovilo kanal, nekoliko narasel v primeri s prejšnjim letom, toda je zaostal za prometom iz leta 1913 za 8,567.000 ton (32%). Ako primerjamo tonažo blagovne teže in prostornine, vidimo, da se poslednja hitreje približuje predvojnemu številkam kakor pa prva. Posebno karakterizira sedanje dobo povečanje ladijske prostornine v primeri z množino prevoženega blaga. Ker so se gradile na eni strani vedno večje ladje in ker so se na drugi strani delale in ker je imela produkcija v industriji in kmetijstvu vsakovrstne zapreke in so slednje zmanjšale kupno moč ljudstva, bi se moglo po prostorninski tonaži mnogo več blaga prevoziti, kakor se ga je prevozilo, baš obratno kakor je bilo pred vojno.

Leta 1921 se rast ladijskih dimenzij ni nehala očitovati. Povprečna čista in povprečna kosmata tonaža je dosegla 4.558 oziroma 6.278 ton. Te številke presegajo one vseh prejšnjih let in znašajo v primeri z letom 1913 15% več. Od ladij, ki so leta 1921 plule skozi kanal, je imela največjo tonažo angleška bojna križarka Renown in sicer 20.105 ton pri dolžini 242-08 m.

Sedaj pa pogledimo, kako se je izpreminjal blagovni promet leta 1921.

Za izvoz je posebno značilno zopetno pošiljanje premoga, ki se je od enega leta do drugega podesetorilo; leta 1921 je znašal namreč 1,122.000 ton, leta 1920 samo 118.000 ton. To povečanje se je izvršilo v dveh fazah, v prvi od februarja do aprila, in v drugi od avgusta do decembra. Zanimivo je konstatirati, da je promet z angleškim premogom, ki je bil šest let zelo nezadosten, zadobil leta 1921 skoro ves nedanji obseg.

Promet kovin, strojev in železniškega materiala, je napredoval za 337.000 ton. V tej stroki se kaže izpočetka le počasno napredovanje vsled zastoj v kovinski industriji Evrope in Amerike med poletjem, proti koncu pa bolj živahno.

Izvoz je bil aktiven pri omenjenih dveh vrstah blaga. Blago skoro vseh ostalih vrst je utrpelo zmanjšanje, posebno sol, petrolej in tekstilno blago.

Uvažalo se je pa leta 1921 posebno žito in rudniško olje. Pšenice se je uvozilo 1,761.000 ton in sicer 740.000 ton več kakor leta 1920. Pošiljatev iz Avstralije, ki so se več kot podvojile od prejšnjega leta, še ni bilo nikdar toliko; nasprotno je bil pa uvoz iz Indije zelo pičel. Riža se je uvozilo dvakrat toliko kakor leta 1921 (1,092.000 ton). Največ je izvozila Birma, dasi njen izvoz še zelo zaostaja za predvojnimi.

Izvoz mineralnih olj je narasel na 526.000 ton. Tu imamo zaznamovati od leta 1913 znaten napredek: od 288.000 na 1,313.000 ton. To je posledica zmanjšane evropske produkcije v Romuniji, Galiciji in Rusiji. Promet oljnatih surovin se je tudi zvišal; nasprotno se je pa znižal pri tekstilih, rudninah in posebno pri sladkorju. Iz izvestja, ki ga izdaje družba sueškega prekopa, se tudi poučimo, da izkazuje relativno največji prirast tonaže Nizozemska, ako razvrstimo prevoz po narodih. (606.000 ton). Čista tonaža Anglije, okroglo 11,400.000 ton ali 63% vsega tranzita se je zvišala za 557.000 ton. Absolutno je Nizozemska na drugem mestu, relativno pa na prvem.

Indija je napredovala za 330.000 ton, Francija pa za 192.000. Nemške ladje so se pojavile v kanalu leta 1920 samo s 10.000 tonami, leta 1921 pa že s 171.000 tonami.

Splošno se je promet z Avstralijo in perzijskim zalivom povečal, z Indijo pa zmanjšal. V primeri s predvojnimi.

Promet z Avstralijo je narasel za 738.000 ton v primeri z letom 1920, osobito vsled uvoza žita pa prekaša predvojni promet. Leta 1921 znaša 2,097.000 ton ali 11.5% vsega prometa. Promet z Perzijskim zalivom se je vsled uvoza mineralnega olja skoro podvojil.

Angleška Indija tvori 36% vsega prometa, mnogo manj kot pred vojno. Promet s Kitajsko in Japonsko je ostal neizpremenjen kakor leta 1913, približno 18% vsega prometa. Promet nizozemske Indije se ni znatno izpremenil.

Leta 1920 se je opazilo, da je promet pod zastavo Japonske in Zedinjenih Držav vedno bolj naraščal. V pretečenem letu je pa japonska tonaža znatno padla.

V splošnem se ugotavlja poročilo uprav. sveta zadovoljive uspehe zadnjega poslovnega leta in omenja, da obstoje najboljše izglede za bodočnost. Znižanje cen v angleški industriji in posebno pri premogu mu daje povod za to pričakovanje. Posebno dobra žetev v Indiji in Avstraliji zagotavlja kmalu velik donos. Tudi družba ne opusti nobene prilike, da ne bi povečala

donosa. Izvršila je načrt iz leta 1912, po katerem bo moglo pluti ladjam, ki se pogreznejo 10-06 m globoko v vodo. Nov načrt se študira. Ko bo izvršen, bodo mogle pluti ladje do globokosti 10-06 m pod vodo. Slednjič bo imel kanal pri vsej svoji dolžini širino 60 m. Vse to se bo pa izvršilo polagoma.

Naj k sklepu navedemo priznanje, ki ga je o Sueškem prekopu izrekel lord Northcliffe, ko se je vračal s svojega potovanja po svetu v Evropo. Rekel je: »Sueški prekop ostane največje politično in trgovsko podjetje, kar jih je kedaj svet poznal.« Poklonivši se geniju Lessepsa je konstatiral, da vlada v upravi prvi duh lojalnosti in požrtvovalnosti pri vodstvu družbenih poslov. Kar se tiče Francozov, moremo biti ponosni na vse to, ker ne smemo pozabiti, da je Sueški prekop popolnoma francosko delo. — (V pariškem »La Croix«, Antoine de Tarlé.)

g Zitni trg. Na novosadski produkti borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 13.40—13.48 K, ječmen 10.68 K, koruza 7.40 K, fižol 12.28 K, pšenična moka (št. 0) 20.40, (št. 2) 19.40 K.

g Izvoz sliv. Na podlagi uradnih podatkov je bilo v mesecu septembru izvoženo iz Jugoslavije 2.260.186 kg sliv in sicer iz Srbije 2.133.186, iz Bosne 127.000.

g Nova tekstilna tvornica v Budimpešti s češkimi stroji. Budimpeštanska komercijalna banka je založila (ustanovila) velik mednarodni koncern, ki je kupil srednji trakt budimpeštanskih mlinov, kjer bo naredil veliko tekstilno tvornico. Pri koncernu bodo imele svoj delež tudi delniška družba žilinske tvornice za suknjo ter warnerdorske tvornice za prejo, ki bodo del svojih strojev prepelele na Madžarsko, ob enem pa omejile produkcijo v čeških zavodih.

g Steklo, ki se ne ubije. O novem steklu smo že na kratko poročali. Cujmo, kaj piše o epohalnem izumu očividec: Bilo nam je omogočeno ogledati si izum svetovnega pomena, izdelek trdnice »Steklarska obrt in izdelovanje zrcal v Plznu, poprej VI. I. Brožič«. Ze dlje časa smo vedeli, da se ta trdnica peča nekaj let z izvoznimi transakcijami v velikem obsegu, da obvlada vse inozemske in prekmorske trge ter da se je udeležila že mnogih inozemskih velesejmov. V kolikor nam je bilo mogoče pogledati v laboratorij, smo prišli do prepričanja, da si trdnica lasti izum epohalnega pomena v steklarski industriji. Trdnica izdeluje za široki konsum in svetovni trg pri nenavadni racionalnosti tudi v svrhu velikega pomena. Svoj izum je trdnica prijavila že pred svetovno vojno l. 1911. V zadnjih letih je izum še izpopolnila ter potem z njim nastopila na svetovnem trgu. Zadnji čas je dobila velika naročila iz Afrike in dalje Kitajske dežele.

g Stanje papirnatega denarja v Avstriji. V prvem tednu t. m. se je pomnožilo stanje papirnatega denarja v Avstriji za 167.2 milijard, tako da je sedaj v prometu 2453.9 milijard.

g Evropski dolg. Evropa je dolžna Ameriki precejšnjo svoto 11.528.951.869 dolarjev.

g Stanje papirnatega denarja v Češkoslovaški. Po izkazu češkoslovaškega notnega inštituta je bilo dne 15. oktobra za 9.835.981 čsl. K papirnatega denarja v prometu. Stanje se je zmanjšalo za 189.008 čsl. K.

BORZA.

Zagreb, 20. okt. Devize: Pešta 2.37—2.67, Berlin 1.79—2.09, Italija 2.59—2.59, London 272.50—277.50, New York 61—62, Pariz 4.42½—4.47½, Praga 202.50—206½, Dunaj 7.89—8.39, Curih 11.16—11.26, Bukarešta 38, Amsterdam 23.50, Stockholm 16.55—16.65, Brusel 4.15. Valute: Lira 2.51—2.57, funt str. 269.50—274.50, dolar 60—61, fr. frank 4.22½—4.27, čsl. krona 198.50—2.02½.

Curih, 20. okt. Devize: Pešta 0.22½, Berlin 0.15½, Italija 23.10, London 24.52, New York 547.75, Pariz 41, Praga 18.05, Dunaj 0.0072, Bukarešta 3.37, Sofija 3.60, Zagreb 2.475, Varšava 0.05½, Holandska 215. Valute: n. a. krona 0.0078.

Dunaj, 20. okt. Devize: Pešta 29.55, Berlin 21.65, Italija 3096, London 3297, New York 73650, Pariz 5484, Praga 2422, Curih 13435, Sofija 474.50, Beograd, 1319, Zagreb 329.75, Varšava 6.75, Amsterdam 288.

Blagoslov centralizma.

Danes, 20. t. m., nas je zapustilo 76 delavk tob. tovarno. Bile smo odpuščene vsled pomanjkanja dela, ker so se cigare nehale izdelovati. V času odpovedi smo trkale na mnogotera pisarniška vrata s prošnjo za sprejem v delo, pa le malokateri se je posrečilo delo dobiti.

Nahajajoče se v skrbih in stiskah smo se zadnji dan pred odhodom 19. t. m. obrnile še enkrat na slavno ravnateljstvo s prošnjo, da bi se nam podaljšal rok odpovedi vsaj na 6 tednov, a na naše veliko razočaranje nas gospod ravnatelj Ivo Tome niti zaslišati ni hotel, strogo nam je zapovedal: »Jutri, to je 20. pridite vse po delavske knjige ter zapustite tovarno!« Vsak lahko razume kako nam je pri teh besedah bilo pri srcu, sredi pozne jeseni biti vržene na cesto brez vsake zaslombe in službe.

V skrajni sili pozivljamo na pomoč vse merodajne oblasti, obe društvi, čijih članice smo. Usmilite se nas, pomagajte nam zopet do kruha, ker lakota trka na naše duri, preti nam pogin.

Upamo, da naš klic in prošnja ne bo zastoj, kakor klic upijočega v puščavi. Tudi zahtevamo, da se ne dela izjema med delavkami.

Vse odpuščene delavke tob. tovarne. Ljubljana, dne 20. okt. 1922.

Ljublanske novice.

U Kandidatske skrbi. Ljubljanski demokratski volivci so v skrbih. Prvič jih že naprej muči skrb, kam bi 3. decembra spustili kroglico. Skozi celo življenje je bil narodnonapredni možakar navajen iti za tistimi, kjer jih je bilo več. Sedaj pa je za one, ki so napredni v drugi potenci. Ti namreč prihajajo v poštev kot kandidati. Teh ljubljanska naprednost to pot rabi kar 196. Obe stranki se potegujeta za kandidate, kandidati pa ne vedo, kje jih bo več. In tu se ne da odlašati do 3. decembra; treba se je odločiti že jutri. Ko bi ljubljanski naprednjak kandidiral lahko saj na obeh listah. Pa Zerjav je naredil to neumnost, da pošten naprednjak ne more biti na obeh naprednih listah. Zato se danes godi hudo kandidatstvo in voditeljstvo. Mladini so postavili že kandidate. Med njimi n. pr. kavarnarja g. Leona Pogačnika. In po svoji mladinski neprednosti so to dejali v »Jutro«, pa je bil ogenj v stehi. In sedaj poroča »Slov. Narod«: »G. kavarnar Leon Pogačnik je nas pooblastil ugotoviti, da so ga dali na mladinsko kandidatno listo kot namesnika brez njegove vednosti in proti njegovi volji. Pozvan je bil od tajništva, da naj pride danes podpisat kandidatno listo, seveda se temu pozivu ni odzval. Kakor čujemo, se nahajajo na mladinski listi še drugi gospodje, ki so prišli v njo kakor Pilat v Kredu. Zato smo prepričani, da bodo g. Pogačniku sledili še drugi, ki odklanjajo, da bi se jih s kandidatsko listo uvrščalo med mladinsko listo.« — Mi pa smo izvedeli še za drug slučaj. Na mladinsko listo JDS je prišel tudi neki državni uradnik. Mladini so ga očitno postavili na listo, misleč, da je njegov šef minister dr. Zerjav. Gospod pa je seveda bolj poučen in ve, da je njegov neposredni šef — radikalec in minister njegovega resorta v Beogradu tudi radikalec, celo eden tistih, ki s Pribečevićem ni posebno prijatelj. Lahko bi se zgodilo, da bi temu radikalju v Beogradu prišlo na um, Pribečević-Zerjavovega kandidata poslati po centralistični metodi kam doli v Peč. In zato se ni čuditi, da se je moč — kandidat neizrečeno prestrašil, ko je videl svoje ime na Zerjavovi listi. Prišel je v tajništvo JDS protestirat in noče podpisati. Prav ima, kdo bi riskiral podpis zato, da propade, nato pa še maršira v Arnautluk. — In tako je za naprednega človeka danes v Ljubljani res hudo. Nihče ne ve, kje jih bo več; vsak pa ve le to, da jih ne bo pri mladih in pri starih dovolj!

lj Vprašanje. Zakaj je profesor dr. Vidmar nosilec mladoliberalne kandidatne liste za obč. volitve v Ljubljani? — Odgovor: Ker finansira g. Praprotnik njegovo tehnično podjetje »Transformator«.

lj Iz »Jutra«. »Demokratska lista za ljubljanske občinske volitve je napravila v Ljubljani izvrsten vtis... Splošno se čuje, da je z listo demokratske stranke doprinešen dokaz, da v Ljubljani tudi še kdo drugi lahko kandidira kot pa peščica ošabnih magnatov...«

lj Podpis za štipendije. Včasih je bila na Dunaju navada, da so revni dijaki morali predložiti pristojni oblasti takozvano »kolokvijsko spričevalo« za oceno »sehr gut« — prav dobro, če so hoteli dobiti svoje štipendije tudi za bodoče polletje. Dobričine, kakoršni so vsi vseučiliški profesorji že po navadi, so verno prašale vsakega dijaka, ki se je prijavil za tak mali izpit, če spričevalo rabi za štipendijo. In če je dijak to vprašanje potrdil, je dobil brez vseh posebnih ceremonij svoj »sehr gut« in profesorjev podpis. Tak podpis je dobila v Ljubljani tudi kandidatna lista mladinske JDS od enega izmed gospodov vseučiliških profesorjev.

lj Odličan gost. Včeraj dopoldne je dopotoval v Ljubljano klerikalni zmaj. Oglasil se je najprej v uredništvu »Jutra«, kjer so visokega gosta in zaveznika za občinske volitve iskreno pozdravili. Kakor iz vemo iz verodostojnega vira, je Zmaj prinesel s seboj na novo prebarvano šahovo desko kot nadomestek za stari zmajski mestni grb.

lj Ali 3.10 ali 2.35? Zaradi tozadevne naše novice (v včerajšnji številki »Slovenca«) se današnji »Narod« hudo jezi. Ne moremo pomagati. Po 3.10 je šampanjec, in tega pijo oni, ki imajo. »Slovenski Narod« naj pa toči sifon, kakor vsak dan, saj je že itak zagovarjal svoj čas z veliko vne-mo ribniške sifonarje.

lj Shod hišnih posestnikov. Nekateri zlobneži so rekli, da je to shod »mestnih revežev«. Pa najsibo kakorkoli, shod je bil vendarle prav lep. Shodu je predsedoval, kakor po navadi, g. Frelih, ki je spočetka razjasnjeval različne koristi in škode novega pravilnika o stanovanjskih naredbah. O tem pravilniku se je vnela daljša debata, tekom katere je predlagal g. Uran, da bi bilo prav dobro, če bi zamenjali enega našega ministra za 4 srbske, pa vzgledu: »jeden prema četiri«. Tu

di g. Dolničar se je večkrat oglašil in izžival s svojimi duhovitimi opazkami živahno veselost. Nato so prišli na obč. volitve. Ker ta del ni bil oficilen, so izvolili za predsednika g. Pirca, ki je s priznano energijo vodil nadaljnje zborovanje. Oglasil se je k besedi kot prvi g. Frelih, ki je predlagal odgoditev občinskih volitev z ozirom na od njega ugotovljeno dejstvo, da bo zmagala pri prih. volitvah skupina »delovnega ljudstva«, od katere nimajo hišni posestniki prav ničesar pričakovati. Temu nasproti je ugotovil g. Pirc, da je danes v skupini, na katere listi bo bržkone tudi on, 12 malih hišnih posestnikov, tedaj delovnih ljudi, ki bodo gotovo zahtevali tudi svoje pravice, ne da bi s tem kaj zagrešili proti svojemu poštenemu socialnemu čustvovanju in prepričanju. Zato predlaga, naj se društvo kot tako ne izrazi za nobeno skupino, ampak naj vsak glasuje po svoji vesti. Temu predlogu ugovarja g. Frelih z besedami: »Še žov vam bo.« Na ta nasvet se zborovalci vkljub raznim zagovornikom Frelihovega predloga niso ozirali, ampak so se odločili za predlog g. Pirca, ker on zastopa skupino, na katere listi bo 12 hišnih posestnikov, g. Frelih pa skupino, na katere listi bo le eden — in še ta gospod Frelih sam. Dodato naj omenimo še, da je govoril na shodu tudi g. prof. dr. Ilešić, a to pot izjemoma enkrat ni žrgolel o jugoslovanstvu in narodnem edinstvu, ampak kot praktičen človek o potrebi organizacije hišnih posestnikov.

lj Znižanje cen v kavarnah in v gostilnah. Dne 19. oktobra se je vršil razgovor članov zadruga gostilničarjev, na katerem je zahteval ravnatelj »Union« g. Rom, naj se v ljubljanskih kavarnah znižajo cene, ker ne odgovarjajo več dejanskim razmeram. Razvila se je zelo živahna razprava, v kateri so vsi navzoči člani gostilničarske zadruga povdarjali, naj se cene v kavarnah ne znižajo, marveč naj bi se še povišale. Ravnatelj Rom je izjavil, da so se cene v restavraciji »Union« že znižale pri jestvinah za 40 odstotkov, v kavarni »Union« se pa bodo cene tudi znižale.

lj Kaj je z mlečnimi cenami? Z znižanjem cen žitu in moki so se znižale pač tudi cene otrobom in podobnim krmilom. Obi dež je pripomogel do rasti pašnikom in okopaninam. Višja vrednost dinarja prihaja v prid tudi producentom in prodajalcem mleka. Zakaj se torej cena mleku ne zniža? Čas je, da se končno enotno uredi tudi cena mleku. Kar je čez 10 K za liter, je oduševstvo!

lj Sentjakobska prosveta. V nedeljo, 22. t. m. bo nadaljeval mon. V. Steska svoje predavanje »o stari Ljubljani«. Začetek ob pol 8. zvečer.

lj Stolna »Prosveta« otvori prihodnji ponedeljek zvečer vrsto predavanj za bližnjo zimsko sezono. Prvo predavanje bo v dvorani Rokodelskega doma. Pričetek točno ob 8. uri zvečer. Predaval bo naš priljubljeni ljudski govornik vseučil. profesor dr. G. Rožman o »Državlanski vsoci«. Člani in somišljeniki, udeležite se v najobilnejšem številu te naše prve letošnje prireditve.

lj »Ljubljana«. Danes ob 8. zvečer je v dvorani Glasbene Matice skupna vaja za tenorje in jutri ob tri četrti na 11 dop. pa za baze.

lj Trimesečni večerni tečaji za kuhanje meščanskih slojev na gospodinski šoli v »Mladiki«, trikrat na teden od 17.—20. ure prične s 3. nov. t. l. Priglasje sprejema in pojasnila daje voditeljica gđ. Jerica Zemljanova v »Mladiki« vsaki dan od 15.—17. ure.

lj Kdor bi se rad naučil igre šah — pridvi v mladinski dom na Kodeljevem v nedeljo 22. t. m. ob pol 11. uri predpoldne. — Poduk vseska gratis.

lj Nagla smrt. Učenec I. meščanske šole v Sp. Šiški Anton Ciber je dne 19. t. m. ob 17. uri 15 minut na Celovški cesti pred Skubicovo trgovino nagle smrti umrl. Poklicani zdravnik Travnar je poskušal dečka oživeti, a zaman; deček je imel tako hudo srčno napako, da je na njenih posledicah umrl.

lj Samomor. Dne 19. t. m. med 23. in 24. uro se je v Kamnarjevi gostilni na Zaloški cesti zastropil s cijankalijem samski uradnik zavarovalnice proti nezgodam Karel Pečnik. Pisal je pismo, v katerem je povedal, da je izvršil samomor vsled neozdravljive bolezni. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je Pečnik umrl, ko so ga čez cesto nesli v bolnišnico. Pečnik je bil zelo agilen organizator soc. demokratičnih organizacij. Bil je dober govornik. Prehladil se je na nekem shodu v Tržiču in si je nakopal neozdravljivo bolezen — jetiko.

lj Policijska kronika. Kolo »Adler« številka 286.217, vredno 5000 K. je bilo ukradeno zasebn. uradniku Edvardu Pircu. — Iz blaznice-hiralnice v Ljubljani je pobegnil 61 letni Peregrin Bitenc, ki je popolnoma gluhi in velike postave.

Pevski vestnik.

Škofješka pev. okrožje je priredilo v nedeljo dne 15. oktobra svojo letošnjo redno prireditev. Nastopili so samo štirje zbori, ker sta bila dva (Zabnica in Reteče) zadržana, in sicer Škofja Loka, Sora, Selce in »Ljubljana«.

Po petih litanijah, pri katerih so peli kaj ubrano vsi zbori Sattnerjevo: O Devico... in Premrlovo: Za gore že solnce hiti... je drlo vse v Društveni dom, ki je bil polovico premajhen, da bi mogel dati prostora vsem, ki so hoteli udeležiti se izredne prireditve. Srečna je bila misel, da so nastopili zbori na vzvišenem stojišču in prepuustili gledal. oder poslušalcem. S tem je veliko

pridobila akustika. Priporočamo to misel vsem, ki jo lahko izpeljejo.

Zbor iz Sore je nastopil v malem številu (16 pevcev in pevk), a odločno in dostojno. Glasovi so čisti, primerno močni, imajo čisto intonacijo, ki jo bodo brezdvoma kmalu opremili tudi s lepo deklamacijo. Zbor je lepo uspel.

Škofja Loka ima številnejši zbor, vendar je njegova ubranost tuintam malo trpela. Glasovi so se včasih prekašali v škodo celote. Če dobi zbor stalnega pevovodjo — sedaj ga še dolgo nima — bo šel med prav dobre meš. zборе.

Za oba omenjena zbora močan je zbor iz Selce. Ta ni kazal nič kaj podeželne individualne manire, temveč nastopil s priznanja vredno sigurnostjo in pel tako okusno zaokroženo, da bi se smel priti pokazat tudi v večje mesto. Prav izvrstni uspeh, ki ga je zbor dosegel, je gotovo pripisati rednim vajam in dobro umerjeni tiktirki pevovodje Poljanca. Pesmi sta bili naštudirani prav okusno, le »Milada« je šla morda preveč raztegnjeno.

Drugi del programa je tvorilo šest pesmi, ki jih je pela »Ljubljana« s svojega najnovejšega programa. Sodelovanju »Ljubljane« pri deželnih prireditvah pripisujem posebne zasluge. Podeželni zbori veliko lepega vidijo in slišijo. »Ljubljana« je pela veličastno, mirno, navdušeno, mlo, kakor je zahtevala pesem. »Teče voda ze skaly« je vžgala nad vse. Tega misijonskega dela, ki ga vrši »Ljubljana« na tem najvažnejšem kulturnem polju, ne sme prezreti slov. svet, žrtve, ki jih prenaša društvo — posebno še člani, so vredne, da jih posebno podčrtamo. Dvorana jih je znala ceniti. Ploskanje ni hotelo nehati.

V tretjem delu so nastopili vsi zbori nad 150 pevk in pevcev s petimi pesmimi. Kako so grmeli basi, kako vriskali soprani v pestrih barvah! Kogar ne bi bilo nič dosedaj vžgalo, tistemu so morale zatrepetati sedaj vse mišice. Ob koncu občinstvo ni hotelo iz dvorane. Prireditve je vodil zvezni pevovodja prof. M. Bajak.

Pevska zveza vrši tiho, smoterno svoj program. Uspehi so sproti ob vsaki stopnji prelepi. Zelimo doživeti kmalu večje mogočnejše njene prireditve, ko prodre njena misel tja v zadnjo gorako vas. Za zadnjo prireditev smo ji vsi, ki smo jo z vso dušo poslušali, iz srca hvaležni.

Škofješko pev. okrožje si je izbralo na svojem zborovanju dne 15. t. m. tale odbor: pred. Iv. Poljanec (Selca), podpr. Fr. Babič (Šk. Loka), blag. Fr. Mihelič (Sora), pevov. Tramte (Zabnica), refer. Poljanec (Selca), ki opravlja tudi vse tajniške posle. Prihodnja prireditev k letu bo na Trati. Okrožna prireditev je dobro uspela.

Ljudski oder.

Nedelja, 22. oktobra »HLAPEC«. Noviteta. Na Vseh Svetih, 1. novembra MLINAR IN NJEGOVA HČI.

Nedelja, 5. nov. »MLINAR IN NJEGOVA HČI«. Predprodaja vstopnic vselej dva dni pred predstavo od 5. do 7. ure zvečer in na dan predstave od 9. do 12. ure dopoldne in popoldne od 3. ure naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra.

V nedeljo, dne 22. t. m. se uprizori na Ljudskem odru burka »Hlapec«. Opozarjamo p. t. občinstvo, da ta burka ni identična s Cankarjevo komedijo »Hlapec«, ki je socialno politična farsa. »Hlapec«, ki ga igra Ljudski oder, je družinska komedija za smeh in kratek čas. Kdor se boče od srca nasmejati, pridvi v nedeljo v Ljudski dom! Ta komedija se še ni igrala v Sloveniji. Ljudski oder jo igra prvič.

Prosveta.

pr Slovenska Matica. Za leto 1922. izda »Slovenska Matica« zadnji zvezek »Slovenskih Narodnih pesmi« z daljšim zaključnim spisom sedanjega urednika dr. J. A. Glonarja in 3. zvezek Mencingerjevih izbranih spisov v uredništvu dosedanjega urednika dr. Jos. Tomiška. Članarina znaša 80 kron. Vsi poverjeniki, ki dozdaj tega še niso storili, se prosijo naj takoj pobero in odpošljejo članarino. Dalje se opozarjajo vsi prijatelji književnosti na izdaja »Slovenske Matice«. Iz založnin zadnjega časa je že v zalogi »Zemljevid slovenskega ozemlja« (120 K); Golia, »Pesmi o zlatolaskah« (40 K) in »Večerna pesmarica« (40 K); Lermontov-Borštnik, »Junak našega časa« (40 K); Dr. Lah, »Začetki Slovenske Matice« (20 K) in Češka antologija (48 K); dr. Lončar, »Politično življenje Slovencev« (48 K); Vida Jerajeva, ilustrovan zbirka otroških pesmi »Iz Ljubljane bez poljanec« (60 K). Kot izredna založnina je v tisku imenik krajev na zemljevidu slovenskega ozemlja.

pr Češka učilnica v Berlinu. Lansko leto so imeli Čehi v Berlinu še provizorično učilnico, letos imajo pa že svoje šolsko poslopje. Danes hodi v to šolo 150 šolarjev in šolaric. Kakor hitro bodo pripuščale politične in gospodarske razmere, bodo Čehi šolo znatno razširili.

Turistika in sport.

Ilirija: Sportverein, Celovec. — V nedeljo, 22. t. m. ob 15. uri se vrši na prostoru Ilirije pred drž. kolodvorom nogometna tekma med Ilirijo in celovskim Sportvereinom. Predigra med rezervno Ilirijo in kombiniranim moštvom Jadrana se prične ob tričetrti na 14. uri. Vstopnina: sedeži Din 10 in Din 8, stojišča Din 7, dijaške, članske in vojaške vstopnice Din 4. Predprodaja vstopnic na dan tekme med 10. in 12. uro na sportnem prostoru. (K)

Poizvedovanja.

— Izgubljena je bila včeraj na potu od Sturega trga do mestnega magistrata slika M. B. Poštena najditelj naj jo odda v upravi našega lista.

Ženitna ponudba.

MLADERNIC, star 24 let, s posestvom pri Ljubljani, se želi seznaniti z gospodično, staro od 18 do 30 let. Prednost imajo gospodične s trgovino ali posestvom, izključene tudi niso vdove brez otrok. Tajnost zadržana. Cenjene ponudbe pod »SRECA 2« na upravo lista.

Ženitna ponudba.

Gospod, srednjih let, z dobrim obrtom pri 1.200.000 K v gotovini, se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo brez otrok od 20 do 35 let, ki bi imela posestvo ali kako premoženje in je pošena ter mirnega značaja. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, na upravištvu »Slovenca« pod »SRECA«.

Šivilje!

Se malo rabljen SIVALNI STROJ sistema »Singer« je na prodaj. Na ogled je v Konjušni ul. št. 11 (Gradič).

Katera šivilja v Smartnem pri Litiji, ali okolici, bi bila voljna vzeti za časa zimsko dobo, ali tudi dalje, v uk zelo nadarjeno dekle. — Naslov v upravištvu »Slovenca« pod štev. 4496.

Dva steklarska**POMOČNIKA**

sprejememo takoj. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod številko 4485.

Kot VAJENEC

želim takoj vsopiti v trgovino z mešanim blagom. — Naslov pove upravištvu »Slovenca« pod štev. 4471.

Samostojni SLAŠČICARJA

sprejme parno pekarno na deželi. Istotam kupijo ELEKTRIČNI ŠTEVEC 220 voltov. Naslov pove uprava pod št. 4456.

ŽENSKO

katera zna dobro PLESTI NA PLETILNI STROJ. — Ponudbe pod: »Pridna delavka« na upravo »Slovenca«.

Gospodično sprejme na stanovanje event. tudi na hrano boljša družina. — Naslov v upravi SLOVENCA pod štev. 4431.

Izredna prilika!

Cenjenim svojim naročnikom naznanjam, da bom oddal zaradi pomankanja prostora čez 60.000 fotografskih

originalnih plošč

Vsake stranka, katere se je od leta 1901—1908 pri meni fotografirala, dobi lahko svojo negativno ploščo proti mali odškodnini, ako se zgodi v roku 30 dni. Zadoštuje številka ali ime, priimek in leto fotografiranja.

FOTOGRAFIČNI ATALIE**D. ROVŠEK,**

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 34.

Naprodaj je lepa HIŠA

idel, hlev, lep sedonosnik, velika njiva in travnik, blizu farne cerkve in tik okraj ceste. Cena 198.000 K. Več pove s. Rozalija GROFELNIK v Konjicah.

Zahvala.

Ob priliki nenadne, bridke izgube blagega očeta, šol. ravnatelja

Matko Bartela

nama je došlo toliko dokazov ljubezni in sočutja, da se ne moreva vsakemu posebejno zahvaliti. Zato izrekava tem potom vsem najpriščneje zahvalo. Zlasti se mi g. priorju Val. Učaku za vodstvo sprejema in prisrčni grobni govor, istotako g. vodji Bartelu za njegov ganljivi poslovni govor, in vsem, ki so v tako obilnem številu izkazali dragemu pokojniku zadnjo čast v sprejemu. Posebno čeli Erzinovi družini, g. dvornemu svetniku dr. Marju in njegovi družini, g. ravnatelju Koritniku, g. okr. glavarju Kaku, g. okr. šol. nadzorniku Lukežiču, vsemu učiteljsstvu, predvsem g. nadučitelju Riglerju, domači in vsej častiti duhovščini, g. Rakošču, g. Janku Ogulinu, g. A. Simoniču, g. A. Sušteršiču, požarni brambi in vsem družinam, sorodnikom, vsem prijateljem in derovalcem krasnih vencev in šopkov. Vsem ključeva: Stoletno Bog povrnil!

SEMIC, dne 19. oktobra 1922.

Žaljuoča ostala.

Dr. Dómetor Bleiweis - Trsteniški

specialist za notranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu

SE JE POVRNIL

Kongresni trg 15. Od 3.—5. pop.

Jarmenik 80 cm

Hofmanov, fabrikat z Velesejma, prodajam do 25. okt. DOBRICIC, Ljubljana, hotel »Slon«, po 25. okt. brzojavno: DOBRICIC, Beograd.

Dva dobro ohranjena

ženska zimska PLAŠČA sta na prodaj. Cena 3400 K. Puhlinova ulica štev. 173, Zelena jama. 4480

Gozdno posestvo

cirka 60 orolov, napredaj na Gorenjskem, eventualno posamezne parcele. — Vprašanja posla: Dr. DOBRAVEC, odvetnik, Radovljica, Gorenjsko. 4466

Oddam v najem

5 lepo opremljenih SOB in kuhinjo, 3 SPALNICE po 2 postelji, JEDILNICO z glasovirjem ter SOBO za gospode (le boljši rodbini). MAGUŠAR, Kropa, Gorenjsko.

Naprodaj je

več 100 kg lepih jabolk v Ljubljani, Sv. Florijana ulica štev. 29, I. nadstropje. 4476

Dvonedstropna HIŠA

na glavnem trgu v CRNOMLJU, pripravna za vsako obrt ali trgovino, naprodaj pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi lista pod štev. 4482.

Naznanilo.

Čast mi je naznaniti,

da sem prevzel VRT

g. dr. Meglerja v Kolodvorski ulici 11, vhod iz te ulice in z Miklošičeve ceste, v svoje obratovanje. Priporočam se slav. občinstvu za blagohotna naročila cvetlic, vencev, šopkov ter zelenjave, s katerimi bom najbolje in najceneje postregel. — S spoštovanjem 4478 ANTON LAP, trgovski vrtnar.

V nedeljo, dne 29. oktobra, ob 3. uri popoldne bo NAPRODAJ iz proste roke

7 stavbnih parcel

katastralna občina Udma, v velikosti od 500 do 800 m². Kupci naj se oglase v gostilni COTIC na Martinovi cesti.

Enonedstropna HIŠA

z 9 stanovanji

na Selo naprodaj. Vpraša se pri: Marjili CERK, Novi Vodma, Vodmatska ulica 4a, Moste pri Ljubljani.

JAKOB PAVLIČ

obl. izkušeni tes. mojster. DOMŽALE. Slov. občinstvu naznanjam, da sem pričel iz- tesarsko obrt. Delo vrševati izvajam natančno po danih in lastnih načrtih. Projekti in načrti lasne izdelave. SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

Lepo**domače platno**

iz lanene preje in mešano z bombaževino za rjuhe in perilo, ima v zalogi tkalnica »KROSNA« na Zrinskega cesti št. 6 v Ljubljani. (Nasproti cerkve sv. Jožefa.) Na zahtevo pošilja vzorce. Najnižje cene!

VELIKA ZALOGA

klobukov in slamnikov se dobi pri

FRANC CERAR

tovarnar v Slobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v po-

pravoilo pri KOVACEVIC

i TRSAN v LJUBLJANI,

Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.

Z .oga v Celju, Gosposka ulica 4.

Tovarna

Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Selenburgova ulica 4.

Borva vsakovrstno blago. :: Kem-

lično čisti obleke. :: Svetlostika

ovratnike, zapestnice in srajce

Podružnice: MARIBOR (Gosposka

ulica 38), NOVO MESTO (Glavni

:: trg), KOČEVJE štev. 39. ::

Kolesa

avtomobili, deli in oprema

pnevmatika

najceneje na drobno

J. Gorec,

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 41.

Lastne garaže in delavnice.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno poverjeni stavbeni in. in mestni stavebnik

LJUBLJANA, G. AD ŠČE 13.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitelji - Projektiranje!

Cenj. občinstvu priporočam svetovno

znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opreman za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, igle za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vazeju brezplačno. Isto

tam galanterija, srajce, kravate,

potrebščine za šivilje, krojače,

čevljarje, sedlarje,

gumbi, žlice, noži. Na veliko

in malo. Več-

letna garancija.

Cene najnižje.

Naprodaj je**MLIN IN ŽAGA**

na veliki vodi KRKA; ne cvira

nobena suša in ne povodenj. Vodna

moč sposobna za vsako večjo to-

varno. — Naslov pove upravištvu

»Slovenca« pod številko 4318.

BILJARD (Wendebillard).

v dobrem stanju, s krogli iz slonove kosti, štev. 12 queuev s stolom, poceni naprodaj. Naslov pri upravištvu »Slovenca« pod štev. 4464.

Klavirje

pianino, harmonije, (tudi igrane) na obroke in posodo. — Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glasb. instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno. — Alton Breznik, b. uč. Glasb. Mat., Ljubljana, Kongresni trg 15

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje itd. priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné Ljubljana

Mestni trg 10

Stolpne ure

popravlja IVAN SELISKAR urar v Ljubljani, Zadrzna ulica št. 10.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 20.

se priporoča za vsa v to

stroko spada oča dela.

SODI

Hraslovi, močni, rabljeni, od vina, v dobrem stanju, 6 kom. cirka 100 hl, takoj naprodaj. Ponudbe na: Graščino BOSTANJ, p. Radna, Dolenjsko.

Poravnajte naročnino!

Arhitekt in mestni stavebnik

VILJEM TREG

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10

Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850.

se priporoča za zgradbe vseh vrst

ter izvršuje načrte in proračune.

Papirne sponke

— TIGER — Trgovci

Industrijalci — Pisarne

zahtevajte v papirnih trgovinah samo

izdelke domače tvrdke

TIGER d.o.o. LJUBLJANA

muhi, podgane, stenice, ščurki

in vsa golazna mora poginiti, ako porabite

moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena

uredba, kot proti pošasti in blensu misim

K 28, za podgane K 28, za ščurke K 40, za ste-

nice K 28 uničuje moljev K 10 in 30, proti

mršesom K 10 in 20, masti proti ušem pri

ljudeh K 10 — in šivini K 10 —; za uši v obleki

in vrtlu K 10 in 20, proti mršesu na sadju

in zelenjadi proti mravljam 10 in 30 K. Posilja

po povzetju Zavoda za ekaport

M. Jün'er, Petruška ul. 3. Zgreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Inserirajte v „Slovenca“!

Priporoča se**PREOBLIKOVALNICA**

klobukov za dame in gospode

BARBORIC-ZAVRSAN, Ljubljana, Mestni trg 7.

Občina Moste je sklenila**napravo občinske mesnice**

oz. prodajo mesa in drugih mesenih izdelkov po ZNIZANI CENI.

V to svrhu pozivlja reflektante, ki bi prevzeli v lastni režiji, za takojšnjo prijavo pri tukajšnjemu občinskemu uradu.

Županstvo občine Moste pri Ljubljani.

R. RANZINGER LJUBLJANA

Cesta na j. št. 7-9.

Spedicija, podjetje za prevažanje pohištva, skla-

dišče, podjetje za prevažanje blaga južne železnice.

MARASKINO MORPURGO

Čašica lega delikatnega LIKERA je nepopisen užitek!

Priporočamo: COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge iz-

brane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.

PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA

V. MORPURGO, Split.

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovenova ulica št. 9.

JUGOSLOVANSKA BANKA d. d.

MENJALNICA v LJUBLJANI, Kolodvorska ulica št. 26.

Dela. glavn. K 200.000.000.

Centrala v Osijeku.

Rezerve K 50.000.000

Podr.: Beograd, Bud na Savi, Crikvenica, Karlovac, Novi, Novi Sad, Osijek, Subotica, Vrnjačka, Vukovar, Zagreb.

Kupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. — Obreštuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri. — Telef. 583

BERSON**GUMIJEVE PETE**in
PODPLATIohranijo Vam obutev
trpežno in
elegantnoDobe se v vseh boljših trgovinah z usnjem ter na debelo pri
BERSON-KAUČUK d. d., ZAGREB, WILSON TRG 7.**Popolnoma varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI**

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg
hotela „UNION“.Hranilne vloge se **5 1/2 %** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po **5 1/2 %** invalidskega davka.Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 %**Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 %****Potniki v Ameriko pozor!****United American Lines Inc.**prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:
Hamburga—Southamptona in Cherbourga v New-York.

Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

Simon Kmeteczastopnik za Slovenijo
Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.**Josip Neškudla,**

Jabloné nad Orlicam 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav
in cerkvenega orodja. — Priporoča se prečistiti du-
hovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih pred-
metov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike,
cerkvene in društvene zastave, ketiše, monstrance,
svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi
in ceni. — Solidnost trdnice jamčijo nebrojna po-
hvalna pisma in 110 letni obstoj firme.Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa
vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce
J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.Radi preuredbe obrata
prodam popolnoma
nov, kompletni
**benečanski
JAREM**

(žago) za 1000 mm krlje na 1 do 6 pil,

Viktor Glaser,

lesna industrija, Ruše.

Svilamodni nakit, vse potrebščine
za šivilje in krojače

najceneje pri:

A. Šinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg šte. 19.

Ustanovljeno 1879.

Ustanovljeno 1879.

**MEDNA-
RODNI****TRANSPORTI****EMIL EICHHORN**

Brod n/S.

Brzjavci: Eichhorn.

Bos. Brod.

Telefon 49.

!!! NAZNANILO !!!**Kranjska deželna banka**naznanja, da je vsled sklepa pokrajinske uprave, prešla z vsem
aktivnim in pasivnim premoženjem v last regulativnih hranilnic ter
se bo vodila pod naslovom:**Hipotekarna banka
jugoslovan. hranilnic v Ljubljani**

z delniško glavnico K 10,000.000—.

Izvrševali se bodo vsi običajni bančni posli na najsolidnejši podlagi.

Zveza najmočnejših hranilnic je najboljšo jamstvo za obstoj in
napredek banke.**SLAVENSKA BANKA d. d.**Podružnica
LJUBLJANA

preje Jugoslovanska Union-banka

ZAGREB**BEOGRAD**Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,
Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek,
Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja
Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

Budapest: Balkan Bank r. t.

Afilacije:

Split: Jugoslavenska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve 200.000.000 K.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Prometni zavod za premog d. d. v
LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in do-
mačo uporabo, kovaški in črni premog ter jajčne brikete

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu).

Brzjavke: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457 in št. 348.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vredn. papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi
in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.